

REPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
197.19

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va
axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq
Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar
Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» Hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro
xayriya jamg'armasi.

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

2006-yil 8 - 14 - may N:19 (66560)

SAHIFALARDA

KIMKI HARAKATDA - SOG'LOM ALBATT

3-BETDA

SIRLI SANDIQ OCHILD

4-BETDA

YOZILMAGAN KITOB

7-BETDA

Yaqinda Andijonda bo'lib qaytdim. Bu jannatmakon go'shada ko'p bo'lganman. Lekin bu safargidek hayratlanmagandim. Shahar avvalgidan ham maftunkor bo'lib ketibdi. Yangi, ko'rkam va shinam binolarga boqib, ularning oz fursatda qad rostlaganiga ishongisi kelmaydi kishining. Chehrasidan nur yog'ilib turgan odamlarini aytmayisizmi, tanishmi, notanishmi, qo'llari ko'ksida, salom berib o'tishadi. Kattalar ishga, bolajonlar maktab, bog'chaga o'tlanishgan. Bayramona kiyinib olgan bir guruh o'smirlar esa Andijon shahrida bo'layotgan «Respublika kitob bayrami»ga oshiqishayotgan ekan.

9-May - Xotira va Qadrlash kuni

«NABIRALAR - QANOTIM MENING»

Menga shaharning diqqatga sazovor joylarini tomosha qildirish niyatidagi hamrohmdan sayohatni «Xotira maydoni»dan boshlashni iltimos qildim.

Xotira maydonida og'ir sukunat hukmron. Ziyoratchilar og'ir og'ir qadam tashlashadi. Hatto o'yinqaroq bolajonlar ham xomush tortib qolishgan. Urushga ketgan farzandining yo'lga hamon intiq ko'z tikayotgan Ona haykali hamda mangulikka dahldor mardlar siymosi aks ettirilgan byustlar poyiga guldasta qo'yayotgan nuroniy otaxon va qo'lida bola ko'targan kelinchak diqqatimni tortdi. Ziyorat qilib bo'lishgach, ular bilan yaqindan tanishish niyatida yonlariga oshiqdim. Shu tobda onasining ko'z yoshlarini mittigina qo'lchalari bilan artib qo'yayotgan qizchaga ko'zim tushib, niyatimdan qaytdim. Inson odatda Xotira maydoniga yaqinlarini yod etish, siymolariga boqib, biroz bo'lsa-da, taskin topish niyatida keladi. Shuning uchun ularning ziyoratlariga halal bergim, yaqinlari haqidagi iliq xotiralarini to'zitib yuborgim, aniqrog'i, «yarlari»ni yangilagim kelmadi.

- Bu insonlarni Andijonda hamma taniydi, -deya so'z maqsadimni anglagan hamrohim. - 90 yoshli Hamidjon ota Ikkinchi jahon urushi qatnashchisilar. 1941-yilda birinchilardan bo'lib jangga o'tlangan otaxon 1942- yilda Balashova shahrida yarador bo'lganlar. Davolanib qaytgach, 16-harbiy havo qo'shinlari tarkibida jang qilganlar. Gomel, Varshava, Kineburg shaharlarini dushmandan ozod qilib, Berlingacha borganlar. Yurtga omon qaytgach oila qurib,

9 nafar farzandning otasi bo'lganlar. 30dan ziyod nabira, 5 nafar abiraning ardog'ida yashayotgan otaxonning boshiga yaqinda og'ir musibat tushdi. O'g'li Ortiqali Rahmatov xizmat chog'ida mardlaracha halok bo'ldi. Bu ayolning ismi Barchinoy, ikki o'g'il, bir qizga ham ona, ham otalik qilyapti...

- Bu maydon mening kemtik ko'nglim taskin topadigan muqaddas joy, -deya suhbatimizga qo'shildilar otaxon. Urushning birinchi kundan to so'nggi damlarigacha birga jang qilgan quroldosh do'stim Zuhridin G'afforov bilan birgalikda bu yerga tez-tez kelib, uzoq-uzoq o'tirib ketamiz. Urush xotiralaridan so'zlab, jangda halok bo'lgan quroldosh do'stlarimizni yod etamiz. Endi esa farzandim yodi uchun ham kelyapman. Hech kim «bolam» demasin ekan. Bu dard har qanday irodali insonning ham qaddini bukib qo'yishi tayin.

Lekin men g'amga yengilmayman.

Chunki o'g'limdan qolgan

yodgorliklarim -

nabiralarim Ubaydulla, Rahma- uchun ham yashashim ham xuddi dadalaridek qilib tarbiyalashga olaman...

Otaxonning gaplarini tinglab, shunday irodali bobolarim borligidang'ururlandim. Shaharning bugungi ko'rkiga, tinchligi va osoyishtaligiga ko'z tegmasin, deya niyatlar bildirib, poytaxtga qaytdim.

Feruza JALILOVA.

O'Z ELIMNING O'Z YO'LI

Qabih ishlar keladi zolimlarning qo'lidan,
Lek xalq borar og'ishmay haq, adolat yo'lidan.
Og'alarim, tutmangiz yovuzlarning qo'lidan,
Axir o'zbek elimning o'z tanlagan yo'li bor.

Xoinlar, biling shuni, vatangado bo'ladi,
Bobolar aytganidek, kafangado bo'ladi.
Bir kuni o'zga yurtida kuyib, ado bo'ladi,
Axir o'zbek elimning o'z tanlagan yo'li bor.

Vatandoshim, yurtimning tinchligi uchun yoning,
Xalq mehrini e'zozlang, g'animatdir har oning.
Ezgulikka yo'l ochib, yomonliklardan toning,
Axir o'zbek elimning o'z tanlagan yo'li bor.

Tengdosh, boqib yashaylik haqiqatning ko'ziga,
Yurtini omon saqlaylik, kirmay yovning so'ziga.
Ajdodlar ham havas-la boqsin qolgan iziga,
Axir O'zbekistonning o'z tanlagan yo'li bor.

Nigora TOG'AYEVA,

Qashqadaryo viloyati, Dehqonobod tumanidagi
70 - maktabning 9 - «A» sinf o'quvchisi.

boshladi tilla va Zamiralar kerak. Ularni haqiqiy inson o'zimdagi kuch topa olaman...

Otaxonning gaplarini tinglab, shunday irodali bobolarim borligidang'ururlandim. Shaharning bugungi ko'rkiga, tinchligi va osoyishtaligiga ko'z tegmasin, deya niyatlar bildirib, poytaxtga qaytdim.

URUSH YO'LLARIDAGI UCHRASHUV

Mening bobolarim Ikkinchi jahon urushi qatnashchilari. «Bobolarim» deyishimning boisi, bobom Rahmat Yodgorxo'jayev ham, ularning dadalari ham urushda ishtirok etishgan ekan.

Katta bobomni bilmayman-u, Rahmatjon bobom Rossiyaning Smolensk, Kaluga kabi ko'plab shaharlarini nemis bosqinchilaridan ozod qilish uchun bo'lgan janglarda ishtirok etgan ekanlar. Belorussiyaning poytaxti Minsk shahrini nemislar hujumidan ozod qilish chog'ida bobom yaralanibdilar va chap qo'llarini kesib tashlashga to'g'ri kelibdi. Uyga qaytish uchun vokzalga boribdilar. Hammayoq to's-to'polon: kimdir uyiga, yana kimdir xizmatga ketayapti. Bobom ham ne mashaqqatlar bilan tiqilinch vagonlardan biriga chiqib olibdilar. Safarning uchinchi kuni g'ala-g'ovur orasidan bobomning buloqlariga juda tanish bir ovoz chalinibdi. Qarasalar, dadalari Fayzullo bo'lib kelgan ekanlar. «Ada» deb qichqirib yuburibdilar bobom.

– Rahmatxo'ja, o'zingmisan? – deb qichqirib yuburibdilar. Dadalari ham hayajon bilan. – Qayerga ketayapsan?

– Qo'limdan ajratib, uyga qaytayapman, – debdilar bobom.

Bobomning ahvolini bilib g'amga borganlar-da, suhbat bermaslikka intilib:

– E, ahmoq bolam-ayni qilib o'z yoshingni yashatish uchun o'z vagonlariga o'tib ketibdilar.

Shu tariqa ikki bobom ham uyga omon qaytibdilar. Fayzulloxo'ja bobom 94 yoshlarida olamdan o'tibdilar. O'z yoshli Rahmatxo'ja bobom esa biz nabiralari ardog'ida yashayaptilar.

Bobojon! Bayramingiz bilan samimiy qutubdilar. Siz va safdoshlaringiz joni, qoni evaziga kelgan barcha zamonamizda yillar ko'p yillar umr guzaronlik qilishingizni tilab qolaman.

Nabirangiz INOYATXON.

XOTIRANGIZ MANGU YASHAYDI

Odamzot yaralibdiki, hamisha go'zallikka intilib yashaydi. Bog'-u rog'larni ko'rib yashnab ketadi, so'lim go'shalarga intilib rohat topadi. Bularning barchasida qo'li gul insonlarning halol mehnati mujassam. Bizning Parkent tumanida joylashgan Zarkent qishlog'imizning Qo'rg'on mahallasida «Xotira maydoni» bor. Bu maydonni bunyod qilishda otam Tursimat akaning (Olloh rahmatiga olgan bo'lsin) hissalarini beqiyosdir. Otasidan erta ayrilgan padarim validasi yetishida ko'makdosh bo'lganlar. foydali kasb egasi bo'lishlari uchun yonida ukalarining voyaga Ularning ilm olib, kelgusida qo'lidan kelganicha mehnat qilganlar. Toshkent Qishloq xo'jaligi bilim yurti (hozirgi kollej)da tahsil olganidan so'ng, qishlog'imizga qaytib dehqonchilik bilan shug'ullangan otam yerning tilini yaxshi tushunardilar. Ularning halol mehnatlari orqasidan dasturxonimiz hamisha to'kin-sochin edi. Oilada 9 nafar qiz va 1 nafar o'g'il voyaga yetgan bo'lsak, onam Sajorat aya bilan birgalikda barchamizni o'qimishli qilib tarbiyaladilar. Shifokor, muallima, muhandis kabi turli kasblarning egasi bo'ldik. Hamisha qo'llaridan kitob, gazeta tushmaydigan padarim biz farzandlarni ham hamisha mutolaaga undardilar.

Har safar otamni xotirlasam, ularning qo'llari bilan bunyod etilgan so'lim «Xotira maydoni»ga boraman. Ushbu Qal'abolo tepaligidagi tashlandiq yerning ayni vaqtda so'lim maskanga aylangan ushbu ziyoratgohning yam-yashil archalari-yu, ko'kka bo'y cho'zib shovullab turgan har bir daraxti rivojida padarimning halol mehnatlari yashirin.

Xalqimiz orasida, «Yaxshidan bog' qoladi», degan ibratli maqol bor. Yo'lingiz tushib, bizning Qo'rg'on mahallasida joylashgan «Xotira maydoni»ni ziyorat qilsangiz, otam Tursimat Rustamovning mehnatlariga o'zingiz guvoh bo'lasiz. Biz farzandlar ana shunday oliyjanob otaning farzandlari ekanligimizdan haqli ravishda faxrlanamiz.

Mayram RUSTAMOVA,

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi 15-maktab o'qituvchisi.

*Sochlari oq, yuraklari tog',
Kulgusida yo'qdir zarra dog'.
Nabiralalar sizni ko'rsin sog',
Urush ko'rgan otajonlarim...*

Afsuski, bu suratdagilar endi oramizda yo'q. Kundan-kun ular soni kamayib... respublikamizda 22.866 nafar Ikkinchi jahon urushi qatnashchilari qoldi.

Biz ularning jangovar hayotini o'rganar ekanmiz, mardlikka, o'z so'ziga sobitlik va mehnatsevarlikka yaqinlashaveramiz.

MUQADDAS BURCHIMIZ

Yurtboshimiz Islom Karimov tashabbusi bilan mamlakatda 9-may kunini «Xotira va qadrlash kuni» deb e'lon qilinishi tarixda unutilmas voqea bo'ldi. Ikkinchi jahon urushida tarixiy g'alabani qo'lga kiritishda vatandoshlarimiz juda katta jasorat namunalarini ko'rsatdilar. O'zbek o'g'lonlari janglarda jon olib, jon berib kurashsalar, front ortida esa xalqimiz kunni tunga ulab mehnat qilib, rizq-u nasibasini o'zgalar bilan birga baham ko'rib, o'z matonatlari va fidoyiliklari bilan g'alabani yaqinlashtirdilar. Ikkinchi jahon urushida halok bo'lganlar xotirasiga o'rnatilgan yodgorliklar, chop etilayotgan kitoblar shubhasiz bu g'alabani jahon tarixida abadiy saqlanib qoladigan ulug' bir sana sifatida nishonlanishidan darak beradi. Bu urush frontlarida 1,5 mln. nafar o'zbekistonliklar qatnashgan. Dunyodagi ko'plab xalqlar boshiga kulfat yog'dirgan bu urushning jabr-u jafosi O'zbekistonning birorta xonadonini chetlab o'tgan emas. Hamyurtlarimiz vatan ozodligi, musaffo osmon, bugungi osuda hayot uchun o'z jonlarini qurbon qilganlar. Bu janglarda 338 nafari «Qahramon» unvoni, 53 nafari uchchala darajadagi «Shuhrat» ordeni bilan taqdirlanganlar, 604 ming 52 nafar yurtdoshlarimiz urush maydonlaridan nogiron bo'lib qaytdilar. 450 mingdan ortiqrog'i qonli janglardan qaytmadilar. Xalqimiz front hududlaridan ko'chirib keltirilgan 1 mln.dan ortiq ayol, keksa va yetim bolalarni o'z bag'riga oldi.

Bunday fidoyi insonlarni xotirasini abadiylashtirish maqsadida 1999-yildan boshlab yurtimizda 9-mayni Xotira va qadrlash kuni sifatida nishonlash, avvalambor, odam zotining taqdiri va qismati, fashizm ustidan qozonilgan g'alabaga hissa qo'shgan insonlarni ulug'lash kabi ishlarni amalga oshirilayotganining dalolatidir. Davlatimiz bunday insonlarni e'tibordan chetda qoldirmay, har yili 20 milliard so'm miqdorida ijtimoiy yordam ko'rsatmoqda.

Ming afsuski, urush qatnashchilarining soni yildan-yilga kamayib bormoqda. Hamon shunday ekan, barcha faxriylarimiz hayoti g'animatdir. Ularning o'zi tarixga aylanib bormoqdalar. Faxriylar hayot ekan, ularning o'tmish xotiralari haqida chuqur fikr qilib, saboq chiqarmog'imiz darkor. O'tganlarning xotirasi oldida ta'zim bajo keltirib, insonni tiriklik chog'ida qadrlash lozimligini qayta-qayta ta'kidlamog' kerak, ayniqsa, hayotga endi qadam qo'yayotgan yoshlarimiz uchun muqaddas qadriyatga aylanishi lozim, zero, har qanday xalqning, millatning farzandi shu millat va xalqni ulug'lashi, shu yo'lda fidoyi bo'lishi kerak.

Ikkinchi jahon urushining og'ir damlarida va urushdan keyin xalq xo'jaligini tiklash yillarida front ortida qahramonona mehnat qilib, g'alabaga ulkan hissa qo'shgan, urushdan keyin malakali mutaxassis tayyorlash ishiga munosib ulush qo'shgan, halol va samarali mehnat qilib o'z hayoti bilan yoshlarga o'rnak bo'lgan, institutimiz dargohida hanuz faoliyat ko'rsatayotgan «To'qimachilik sanoat texnologik mashinalari va jihozlari» kafedrasini o'qituvchilari akademik R.G'.Mahkamov, dotsent E.M.Abdurazzoqov va katta o'qituvchi SH.SH.Shonosirov, «Nazariy kimyo» kafedrasini professori L.YU.Yunusov, «Nazariy mexanika» kafedrasini dotsenti X.X.Eshonov kabi ustozlarimiz hurmat va e'zozdalar. Urush va mehnat faxriylarimiz ro'yxatini yana davom ettirish mumkin. Hozirda ularning ko'plari keksalik farog'atini surmoqdalar.

Xalqimiz o'z farzandlarining jangohlarda va front ortida ko'rsatgan buyuk jasoratlarini, yuksak insoniy fazilatlarini, yer yuzida tinchlik va ezgulikni saqlash yo'lidagi qahramonliklari bilan haqli ravishda faxrlanadilar.

Shoira RAFIQOVA,

«O'zbekiston tarixi» kafedrasini o'qituvchisi.

Yurtimizda nogiron bolalarning sport bilan muntazam shug'ullanishi uchun keng imkoniyatlar yaratilganidan xursandmiz. Shuningdek, maxsus internatlarda ta'lim olayotgan muruvvat uylarida yashayotgan nogiron va aqli zaif bolalarning turli sport o'yinlarida o'zaro bellashishlarini ko'rib, bunday xayrli ishlar amalga oshirilayotganligidan mamnunmiz.

Har yili an'anaga aylangan ushbu sport bayramida qatnashayotgan bolalarning quvonchi, bizning ham quvonchimizdir.

— Men Navoiy viloyati, Qiziltepa tumanidagi 36- maxsus - maktab internati o'quvchisi Ozoda Sirojovaman. Bu musobaqaga birinchi kelishim. Biz kechagina Navoiy shahrimizda o'tkazilgan musobaqadayam g'olib bo'lgandik. Ozodaning gaplariga beixtiyor qo'shilgan uning ustozlari o'quvchisining gaplariga oydinlik kiritib: — Ha, shahrimiz o'tgan haftada ham shunday musobaqalarning biriga mezbonlik qildi. «Sug'diyona» o'yingohida birinchi marta o'tkazilgan Maxsus Olimpiyadada ham internatimiz o'quvchilari 3-o'rinni qo'lga kiritdilar. Bugun esa poytaxtda yana g'olib bo'lish niyatimiz bor. Bolajonlarimiz harakatda ekan, ularning sog'ligidan biz ham mamnun bo'lyapmiz.

Zuhriddin AHADOV,
shu maktab o'qituvchisi.

Rossiyaning Sankt-Peterburg shahrida 64 katakli shashka bo'yicha 10, 14, 16, 20 yoshgacha bo'lgan o'smir va qizlar o'rtasida jahon birinchiligi bahslari bo'lib o'tdi. Musobaqada bizning yurtimizdan ham 6 nafar sportchidan iborat vakillarimiz terma jamoa safida qatnashdilar. Ular bu musobaqadan g'olib bo'lib, yurtga qaytdilar. Buxorolik 10 yoshli Saidqosim Aliyev jahon chempioni bo'ldi. U jahon birinchiligining ikki xil - «Klassik

UCH DAQIQADAGI G'OLIBLIK

Yana... chempion

shashka» va «Tezkor shashka» yo'nalishida bellashdi. Saidqosim bor-yo'g'i uch daqiqagina davom etadigan tezkor shashka o'yinida barcha raqiblarini mag'lub etdi. Darvoqe, bu chempion bolakay 2005-yil Qozog'iston chempionatida o'zidan kattalar, 20 yoshgacha bo'lganlar o'rtasida ham chempionlikka erishgandi. Shuning uchun bo'lsa kerak, Sankt-Peterburg jahon birinchiligi Saidqosim uchun qiyin bo'lmadi. Shuningdek, uning do'stlaridan Nurali Rahmatov ham «Tezkor shashka» bo'yicha 14 yoshgacha bo'lgan o'smirlar o'rtasida jahon chempionligiga erishdi. U «Klassik» yo'nalishdagi o'yinda kumush medalga sazovor bo'ldi. Yana, 12 yoshli Gulsum Aliyeva 14 yoshgacha bo'lgan shashkachilar o'rtasida «Tezkor shashka» yo'nalishida bronza medalini qo'lga kiritdi.

Sayyora Yo'ldosheva garchi 14 yoshda, Anvar Omonov 15 yoshda bo'lsa-da, 20 yoshgacha bo'lgan shashkachilar bilan dona surib, mahoratlarini boyitishdi. Terma jamoamizning yana bir a'zosi Nigina Bozorova esa 4- o'rindan joy oldi.

Shunday qilib, 6 nafar shashkachidan iborat terma jamoamiz umumiy yakunda Rossiya, Ukraina, Belorussiya davlatlaridan so'ng 4-o'rinni egalladilar.

Ayniqsa, Saidqosim Aliyevning uch daqiqalik o'yinda g'olib bo'lishi hakamlarni ham qiziqtirib qo'ydi. Bu misoldan ko'rish mumkinki, yurtimizda kuchli shashkachilar kamolga yetayotganligiga shubha yo'q.

Jahon chempioni bo'lgan Saidqosim Aliyev o'tgan yili dunyo birinchiligida «Klassik shashka»dan (ikki soatlik o'yin) kumush, «Tezkor shashka» (uch daqiqalik o'yin)da esa oltin medal sohibi bo'lgandi.

Akmal ABDIYEV.

KIMKI HARAKATDA - SOG'LOM ALBATTA

Hayot barchani birdek siylamaydi. Biz yashab turgan dunyo chindan ham sirli va sehrlidir. Darhaqiqat, hayotimiz davomida turli sabablarga ko'ra kemtik ko'ngil bilan yashayotgan tengdoshlaringizni uchratamiz. Shunday kemtik ko'ngillarni to'ldirish ba'zan hammamizning ham qo'limizdan kelavermaydi. Ammo birgina mayin shirin so'z tufayli biz olar ekanmiz.

Inson ko'nglini ko'tarishdek savobli ishga qo'l urgan saxovatli odamlarni ko'rganda ko'nglimizga ezgulik to'ladi. Aqlan rivojlanishi past bo'lgan bolalarning mazmunli dam olishlari, kerak bo'lsa, jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishlari hamda o'zaro bellashishlari uchun kamarbasta bo'layotgan tashkilot bu aynan «Speshi Olimpiks»dir.

Bolalar, bilasizmi, bu tashkilotning binosi Bryusselda joylashgan. Uning Yevropa Osiyo mintaqaviy ofisi har yili dunyoning 50 mamlakatida «Yevropa futbol haftaligi» futbol bayramini o'tkazib keladi. Bizning yurtimizda ham ushbu tashkilot tashabbusi bilan an'ana tusini olgan futbol haftaligi 20-aprel kuni start olgan edi. UEFA - Yevropa Futbol Federatsiyalari Assotsiatsiyasining bevosita ko'magida o'tadigan mazkur haftalik bu yildan yangicha ko'rinish oldi. Ya'ni, haftalikda nafaqat aqlan rivojlanishi past bo'lgan bolalar, balki oddiy maktab o'quvchilari hamda «Mehribonlik uy»larida yashaydigan sportsevarlar ham qatnashdilar. Bu esa o'ksik ko'ngillarga malham bo'ldi. Ularning mehr-muruvvat bulog'idan bahra olishlariga zamin yaratdi.

O'zbekistonda «Yevropa futbol haftaligi» sport tadbirlarida 1400 nafardan oshiq maktab o'quvchilari, maxsus internatlar va mehr-muruvvat uylari tarbiyalanuvchilari ishtirok etdilar. 26-29-aprel sanasida esa mazkur haftalikning final o'yinlari poytaxtimizdagi «Paxtakor» o'yingohida o'tkazildi. Ayniqsa, 26-aprel kuni poytaxtimizdagi

«Jar» sport majmuasida tashkillashtirilgan «Yevropa futbol haftaligi»ning bayramona ochilish marosimi yosh futbolchilarga g'oliblik uchun eshik ochdi. Juda ajoyib tarzda bezatilgan o'yingoh o'zbek

estrada yulduzlarining musiqiy tabriklari, shuningdek, musobaqa tashkilotchilari tomonidan ulashilgan sovg'a-salomlar sportsevar o'g'il-qizlarga yuqori ko'tarinki kayfiyat baxsh etdi.

«Yevropa futbol haftaligi» yakunlari bo'yicha jamoalar o'z guruhlarida, ya'ni, jamoalarida g'oliblikni qo'lga kiritishdi.

I o'rinni olgan namanganliklar, II o'rinni egallagan andijonliklarning quvonchi cheksiz edi.

Sport bayramini yuqori saviyada o'tishida bir qator tashkilotlar, jumladan, O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligi, Toshkent shahar hokimiyati, «Paxtakor» stadioni ma'muriyati, Xalq Ta'limi vazirligi, O'zbekiston futbol Federatsiyasi, O'zbekiston Xotin-qizlar qo'mitasi, Ichki ishlar vazirligi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, «Sen yolg'iz emassan», «Sog'lom avlod uchun» hamda «Mehrijon» sport jamg'armasi, Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi, YUNISEF va boshqa saxovatli tashkilotlarning ko'magi katta bo'ldi.

Ma'mura MADRAHIMOVA.

SIRLI SANDIQ
OCHILDI

Tahririyatimizga kelgan xatlar orasidagi chiroyli husnixatda yozilgan bir maktub diqqatimizni tortdi. Uni hoynahoy kattaroq odam yozgandir, deb o'ylagandik. Taxminimiz to'g'ri chiqdi. Maktub muallifi 73 yoshli onaxondan ekan. Unda jumladan shunday so'zlar yozilgandi: «O'zim uzoq yillar davomida o'qituvchilik qilganman. Lekin bir o'yinqaroq nabiramda kitob o'qishga mehr uyg'ota olmayotgandim.

Yaqinda do'kondan «Tong yulduzi» gazetasini sotib olib, nabiramga keltirib berdim. Avvaliga u gazetaga e'tibor ham bermadi. Shunda uni yonimga chaqirib, «Sirli sandiq ochildi» nomli sahifadagi ertak va rivoyatlarni o'qib berdim.

Oradan bir hafta o'tdimi, yo'qmi, bir kuni nabiram qo'liga qog'oz, qalam olib, yonimga kelib:

– Buvijon, menga ham o'zingiz bilgan ertaklaringizdan so'zlab bering. Men ham gazetaga yubormoqchiman, - deb qoldi. Juda quvonib ketdim.

Chunki gazeta sabab, nabiramda nafaqat o'qishga, yozishga ham mehr uyg'ongandi-da...»

Onaxonning maktubi bizni ham quvontirdi. Gazetamiz hatto o'yinqaroq bolajonlarda ham o'qishga mehr uyg'otayotganidan quvonmay bo'ladimi, axir?!

BUVINING BUVISIDAN
ESHITGANLARI

Qadrli «Tong yulduzi»! Mana ikki yildirki, endi kim tinglaydi? sinf rahbarimiz Zebiniso Rahmatovanning Tongga yaqin u tashabbuslari bilan senga obuna bo'lib kelamiz. shunday faryod Ular bizni sahifalaringni o'qibgina qolmay, she'r, chekibdiki, hatto hikoya, maqola va xabarlar yozib, muxbiring ko'm-ko'k osmon bo'lishga ham undaydilar. guldirab, ko'z-

Bir kuni nega bunday nomlanishing haqida yosh qilibdi. Bu osmonga tikilib uzoq o'ylandim. Qorong'u himoyasiz qizga osmonni charog'on qilib turgan yulduzlar birin- rahmi kelib, uni ketin so'na boshladi. Nihoyat, ko'm-ko'k samoda y u l d u z g a birgina Zuhro yulduzi qoldi. Toki oftob chiqib, aylantirib, o'z panohiga olibdi.

nimadandir umidvor bo'layotgandek

miltirab turavardi.

– Nega bu yulduz ham boshqalar kabi tongda osmonni tark etmaydi? - so'rayman buvijonimdan.

Buvim avvaliga uzoq o'yga toldilar, so'ng chuqur xo'rsinib, o'z buvilaridan eshitgan bir rivoyatni so'zlab berdilar:

– Borekanda, yo'q ekan, ochekanda, to'q ekan. Qadim o'tgan zamonda tabiati yetti iqlimda yo'q so'lim bir go'shada mard yigitlar va suluv qizlar baxtiyor yasharkanlar.

Shu yurtdan bir zilol soy oqib o'tarkan. Kechalari shu soy bo'yida To'lg'anoy ismli go'zal qiz va Do'stmurod ismli abjir bir yigit uchrashib turisharkan. Ular shu qadar shodon va baxtiyor ekanlarki, ko'rgan kishining havasi kelarkan...

Bir kuni bu go'shaga yov bostirib kela boshlabdi. Ularning esa bundan xabarlari yo'q ekan. Odamlar ham shirin uyquda bo'lganliklari bois, yovni payqamay qolishibdi. So'lim go'shada shunaqangi qirg'in boshlanibdiki, soydan zilol suv o'rniga qip-qizil qon oqa boshlabdi. G'anim yigit bilan qiz o'tirgan soy bo'yiga ham yetib kelibdi. «Anavi go'zal qizni olib kelinglar, u meniki bo'ladi», - debdi ulardan kattasi. Do'stmurod sevgilisining himoyasiga oshiqib, g'anim bilan jangga kirishibdi. Bu jang uzoq davom etibdi. Ko'pchilikka bir o'zi bardosh berolmagan Murod qon qusa-qusa jon beribdi. To'lg'anoyning dodini

kimning qo'li yetmas ekan-da... Shundan buyon To'lg'anoy tuni bilan yori hajrida yonib chiqar va tong yorishishi bilan zamanga boqib, nigohlari bilan yorining qabrini izlab, miltillab turaverarkan. Bu yulduzning tongda boshqa yulduzlar qatoriga shoshilmasligi ham shundan ekan.

Odamlar esa tongni tark etgisi kelmaydigan bu mitti yulduzning nomini «Tong yulduzi» deb atashibdi.

Osmondagi bo'zto'rg'ay,
Bo'zlamasang na bo'lg'ay?
To'lg'anoyning holini,
So'zlamasang na bo'lg'ay?!

(Xalq qo'shig'i).

Shahnoza OLIMOVA,
Qashqadaryo viloyati, Kitob tumani.

Endi hech kim qizga o z o r berolmas e k a n . C h u n k i unga hech

kimning qo'li yetmas ekan-da...

Shundan buyon To'lg'anoy tuni bilan yori hajrida yonib chiqar va tong yorishishi bilan zamanga boqib, nigohlari bilan yorining qabrini izlab, miltillab turaverarkan. Bu yulduzning tongda boshqa yulduzlar qatoriga shoshilmasligi ham shundan ekan.

Odamlar esa tongni tark etgisi kelmaydigan bu mitti yulduzning nomini «Tong yulduzi» deb atashibdi.

Osmondagi bo'zto'rg'ay,
Bo'zlamasang na bo'lg'ay?
To'lg'anoyning holini,
So'zlamasang na bo'lg'ay?!

(Xalq qo'shig'i).
Shahnoza OLIMOVA,
Qashqadaryo viloyati, Kitob tumani.

BOY O'G'LINING QUSH
BO'LGANI HAQIDA RIVOYAT

Qadim zamonda bir boy yashab o'tgan ekan. U juda xasis va baxil ekan. Boyligi ko'p bo'lsa ham yanada boyishni istarkan.

Uning bir erka o'g'li bo'lib, aytgani-aytgan, degani-degan ekan.

Bir nuroniy, namozxon onaxon boyga qo'shni yasharkan. U boyning o'g'lini juda yaxshi ko'rar, bog'idagi shirin-shakar mevalar bilan siylar ekan.

Bir kuni haligi bola namoz o'qiyotgan kampirning yoniga kelib o'tirib olib, turli savollar bilan chalg'itmoqchi bo'libdi. Kampir unga parvo qilmay, namoz o'qishda davom etibdi. Bu holdan jahli chiqqan bolakay kampirni masxaralab, ustiga suv sepib yuboribdi. Shunda kampir alam bilan: «Boyning bolasi, boy o'g'li bo'lib qol!» - deb yuboribdi. Uning chin yurakdan chiqqan qarg'ishi ijobat bo'lib, bola boyo'g'liga aylanib qolibdi. Shundan buyon odamlardan uyalganidan kun bo'yi berkinib yotar, tundagina ovga chiqarkan.

Sojida MARDIYEVA,
Jizzax viloyati, Zafarobod tumani, Amir Temur nomidagi
8 - maktabning 9 - «A» sinf o'quvchisi.

ALLA SEHRI

Qadim zamonda bir shoh bo'lgan ekan. U juda ham chiroyli, oqila bir qizga uylanibdi. Ammo oradan yillar o'tsa ham ular farzand ko'rishmabdi.

Nihoyat... bir kuni shohning qasri chaqaloq ovozidan larzaga kelibdi, ya'ni, jajji bir o'g'il dunyoga kelibdi. Unga Arslonbek deya ism qo'ygan ota-onaning quvonchi cheksiz ekan. Lekin bu quvonchli onlar uzoqqa cho'zilmabdi. Oradan uch oy o'tar-o'tmas ona og'ir xastalikka chalib, olamdan o'tibdi. Shu tariqa Arslonbek ona mehrini his qilmay ulg'aya boshlabdi. Bir paytlar uning dunyoga kelishini intiq kutgan beg'am shohning bora-bora farzandi bilan ishi ham bo'lmay qolibdi. Enagalar qo'lida hech narsadan kamchilik sezmay o'sayotgan Arslonbek o'ta xudbin, erka, sho'x bola bo'lib kamol topa boshlabdi. Ko'chaga chiqib, tengdosh bolalarga ozor berar, kattalarga hurmatsizlik qilarkan. Bora-bora o'z galar moliga ko'z olaytirishgacha borib yetibdi.

Bundan xabar topgan shoh o'g'lining shuncha mol-dunyosi bo'la turib, o'z galar moliga ko'z tikkanini tushunolmabdi. Sababini bosh vazirdan so'rabdi. Vazir bolaning e'tiborsiz muhitda ulg'ayanini, unga tarbiya beradigan odam bo'lmaganini aytibdi. Shunda ota o'g'lini bu yo'ldan qaytarishga qanchalik harakat qilmasin, hech bir natija chiqmabdi.

Bir kuni Arslonbek allaqayerlarda laqillab yurib-yurib, yarim tunda uyiga qaytayotgan ekan. Qulog'iga bir mayin qo'shiq chalibdi. Qo'shiqning ohangi bolani xuddi sehrlab qo'ygandek o'ziga rom

qilaveribdi. Bu yoqimli kuy pastqamgina bir uychadan taralayotgandi. Arslonbek qanday qilib o'sha uying yoniga kelib qolganini payqamay qolibdi.

Bu qo'shiq alla edi. Ona beshikdagi bolasining boshlarini mehr bilan silab, alla aytar ekan, allasi orqali bolasining halol va pok inson bo'lib yetishishini, savob ishlar orqasidan yurishini Yaratgandan so'rardi. Arslonbek o'z onasini ko'rmagan, uni eslolmaydi ham. Lekin kuy ohangiga sarmast ko'zlarini yumganida oppoq, xarir libos kiyib, unga alla aytayotgan onasining siyosi shundoqqina gavdalandi ko'z o'ngida. Uning allasidan: «Arslonbek, yomon odatlaringni tashla, kekxa otangga, xalqingga tirkak bo'lg'in», - degan nasihatlarini uqqandek bo'ldi go'yo.

Shu kundan boshlab u davlatni boshqarish hamda jang sirlarini puxta o'rganibdi. Qarib qolgan otasidan taxtni qabul qilib olib, uni adolat va insof bilan boshqarishni niyat qilibdi.

Barno JUMAYEVA,
shu maktabning 9 - «A» sinf o'quvchisi.

(Ertak)

Qorong'u qoplon gumburlar, u yda

Sitora IBODOVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
30 - maktabning 6 - sinf o'quvchisi.

Qat-qat mani cho'ntagim,
Qatlama mani cho'ntagim,
Yetti joydan osh kelsa,
To'lmaydi mani cho'ntagim.

TOPISHMOQLAR

Sitora IBODOVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
30 - maktabning 6 - sinf o'quvchisi.

Bu voqeani men dadam bilan Surxondaryo viloyatiga borganimizda eshitgandim. Dadamning o'rtog'larini bizni obdon mehmon qilgach, qishloqni aylana boshladik. Shunda qishloqqa kiraverishdagi yettita chinorga ko'zimiz tushib qoldi. Dadamlar: -Bu chinorlarni kim ekan bo'lsa ham, rosa ishtiyoq bilan ekan-ekan-da, aylana bo'lib turishini qarang, - dedilar. Bizga hamrohlik qilayotgan kishi: - Eh, bu chinorlarning tarixi juda uzun, - dedilar. Keling, yaxshisi men sizlarga aytib bera qolay:

Bir zamonlarda bu yerda kichkinagina qishloq bo'lgan ekan. Odamlari ahil-inoq, qizlari juda go'zal, yigitlari polvon bo'lishgan ekan. Bu qishloqda bayram juda ko'p bo'lar, hamma to'kin-sochinlikda yasharkan. Bir kuni qishloqning daragini eshitgan dushmanlar odamlarini qul qilish maqsadida bu yerga bir necha marta hujum uyushtirishibdi. Dushman bilan bap-baravar olishayotgan qishloq yigitlarini ko'rgan dushmanlar ularni faqat hiyla bilangina qo'lga tushirish mumkinligini tushunibdilar... Qorong'u kechalarning birida qishloqqa bir tabib kelibdi. U odamlarni davolayman, deb barchaga ayyuhannos solibdi. Bir-ikkita bemorlarning sog'ayganini ko'rgan odamlar bu tabibga ixlos qo'yishibdi. Oradan oylar o'tibdi, haligi tabib bora-bora odamlarning ishonchiga kirib, asta-sekin ularni zaharlay boshlabdi. Shu qishloqda bir dehqonning yetti o'g'li bo'lib, yetti aka-ukaga aqla, kuchda hech kim bas kelolmas ekan. Qishloq ahlining o'z-o'zidan

«YETTI CHINOR» TARIXI

qirilib ganligi ham shubha uyg'otibdi. ular tabibni maqsadida, uning uyiga shibdi. tabibning bilan uzoq suhbatlashib, «Hammasi tez orada tamom bo'ladi», degan gapini eshitib qolishibdi. Aka-ukalar qishloqdoshlarini xabardor qilishibdi, ammo kech bo'lgan ekan. Chunki ertasi kuniyoq qishloqqa yov bostirib kiribdi. Soxta tabibning tayyorlab bergan dorisidan ichgan yigitlar dushman bilan olisha olmabdilar. Shunda qishloq ahlini himoya qilish yetti aka-ukaga qolibdi. Odamlarni toqqa chiqib ketishga undab, o'zlari yov sari qilich ko'taribdilar. Toki qishloqdan so'nggi odam chiqib ketgunga qadar yaqin kelgan dushmani qilichdan o'tkazaverishibdi. Bu orada hamma xavfsiz joyga o'tib olibdi. Dushman taraf aka-ukalarni tiriklayin qo'lga olish maqsadida ularni

ketayot-ular da

Bir kuni poylash tunda bori - Shunda bir kishi

o'rab olishibdi. Shunda katta aka, ukalariga doira bo'lib turishni tayinlabdi. Aka-ukalar dushman bilan rosa olishibdi, lekin kuchlar teng bo'lmagani uchun charchab qolishibdi. Xullas, ular dushmanga qul bo'lgandan ko'ra, o'lganimiz yaxshi, deb Xudoga iltijo qilishibdi. Birdan osmonda bulutlar paydo bo'lib, chaqmoq chaqibdi, hammayoqni chang-to'zon qoplab, olatasir bo'lib ketibdi. Chang-to'zon tingach, dushmanlar ko'zlarini ochib qarashsa, yetti aka-ukaning o'rnida yettita chinor turganmish... Dushmanlarning boshlig'i askarlariga: - Bu yerga boshqa bostirib kelmaymiz, bu qishloq parvardigor nazariga tushgan ekan, agar yana bir marta kelsak, uning qahriga uchraymiz, - debdi-yu, otini ortga burib ketibdi. Tog'dan qaytib tushgan qishloq aholisining ko'zi yettita chinorga tushibdi. Shu-shu bu joylar ziyoratgoh bo'lib qolibdi. - Mana, qaranglar, ularning tagidan mitti chinorlar qad ko'tarayapti, bular aka-ukalarning zurriyodlari, - dedilar mezbon qo'llari bilan nihollarning bargchalarini silarkan: - Bular omon bo'lishsa, qishlog'imizga hech kim rahna sololmaydi, -deb hikoyalarni tugatdilar.

Men esa bir qarich yerini dushmanga ravo ko'rmagan yetti aka-ukalarning jasoratiga qoyil qoldim...

Oybek QAHRAMON o'g'li,
Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi
27-o'rtta maktabning 2-sinf o'quvchisi.

ASKAR ORTIDAN ERGASHGAN BO'RI

Bizning qishlog'imizda Botir aka degan kishi yashaydi.

Ularning bir oyoqlari protezlangan bo'lib, yurganlarida oqsab yurardilar. Bir kuni Hayit arafasida oyijonim ularga osh chiqardilar. Men kosadagi issiqqina palovni ko'tarib, Botir amakinikiga kirdim. Ular protezlarini yechib qo'yib, yarmidan kesilgan oyoqlarini uqalab o'tirgan ekanlar. Meni qo'rqib ketganimni ko'rib, nari-beri oyoqlarini o'rab oldilar. Men ularga ovqatni qoldirib, uyga shoshildim. Oshxonada kuymalanayotgan oyijonimdan:

- Oyijon, Botir amakiga nima bo'lgan?-deb so'radim.

- Botir chindan ham qishlog'imizning botiri edi. U hamma keksalarga yordam berar, ko'mir desa, ko'mirini, o'tin desa, o'tinini tashib berib, duo olib yashar edi. Botirni harbiy xizmatga chaqirishganda, butun qishlog'imiz Toshkentga ko'chib borgandi. Botirni yig'i-sig'i bilan kuzatib qaytishdi. Ayniqsa, onasi Halima aya hecham o'zlariga kela olmadilar. Ularning bir dardini ustiga o'n dard bo'lib, Botirning Afg'onistonga jo'natilishi qo'shildi. U paytlarda harbiy xizmatlar 2-3 yildan bo'lardi. Botirdan xat kelgan kunlari hamma bayram qilardi. Shu alpozda uch yil o'tdi. Botir qaytayotganligi haqida onasiga maktub yo'llabdi. Halima aya yer-u ko'kka sig'madilar. Xat yozganiga ancha kun bo'lgan bo'lsa-da, Botirdan darak bo'lmadi. Uni qidirib avval qishloqdagi, keyin Toshkentdagi harbiy komissariatga borib kelishdi. Botirning Toshkentga kelganiga uch kun bo'lgan ekan. Ammo undan darak yo'q edi. Bir kuni qishloqqa shum xabar yoyildi. Qishlog'imiz o'rtasidan oqib o'tadigan soydan yirtilgan harbiy kiyim topilibdi. Gap nimadaligini tushungan barcha qishloq kishilari soy yoqalab kiyim egasini qidirishga tushib ketishdi. Chunki o'sha paytlarda qishloqqa bo'rilar oralagan edi-da. Ko'p o'tmay, Botirni behush holda suvdan topishibdi. Uning bir oyog'ini bo'rilar chaynab tashlashgan ekan.

Botir o'ziga kelgach, kesilgan oyog'ini ko'rib: - Omon qolganimga shukur, bo'rilar rosa ko'p edi-ya, - debdi. Uning aytilishicha, mashina kuta-kuta, oxiri qishlog'imga tezroq yetib olay, deb soyning ichi bilan yuribdi. Bir payt oldidan yugurib o'tgan sharpaga ko'zi tushibdi-yu, itdir-da, deb unga e'tibor bermabdi. Ko'p o'tmay, «itlar» soni ko'payibdi. Botir bo'rilar uch kelib qolganini sezib, chemodanida olib kelayotgan sovg'a-salomlarini yo'l-yo'lakay yoqib kelaveribdi. Oxiri, chemodanini ham yoqibdi. Ammo qishloqqa hali ko'p yurilishi kerak ekan. Xullas, bo'rilar biri uning oyog'idan olibdi. Qolganlari «yordamga» shoshilishibdi. Botir jon holatda o'zini suvga otib, ulardan omon qolibdi...

- Mana shunaqa, bolam, Afg'onistondagi qirg'in-barotlardan omon qolib, qishlog'imizga yetdim deganda, Botir amaking mana shu ko'yga tushgan...

Men Botir amakini baribir qahramon deb bilaman. Chunki dushmanlar qo'lidan omon chiqish bir qahramonlik bo'lsa, ikkinchisi esa yirtqich bo'rilar omon qolganliklaridir.

Ozoda TURSUNBOYEVA.

«NUJ»MI YOKI...

Bu voqeani menga buvajonim aytib bergandilar, ular temir yo'lda ishlab yurgan kezlarida g'alati voqeaning shohidi bo'lgan ekanlar.

- O'shanda men yuk poyezdi haydar edim, - deb gap

boshladilar buvam. - Bir kuni kechasi bilan ishlab, kunduzi dam olishga ketayotsam, «DEPO» rahbari chaqirib qoldi.

- Nima gap ekan, - deya rahbariyatga yo'l oldim. «DEPO» rahbari menga bugun sherigim kela olmasligini, shuning uchun kunduzi ham ishlashimga to'g'ri kelishini aytib qoldilar. - Navbatdagi reysgacha ikki soat vaqt bor, ungacha bemalol uxlab dam olasiz, -dedi rahbar xayrlasharkan. Men noiloj rozi bo'ldim. Uyda ham bekor o'tirardim-da, buning ustiga bu yo'lda ko'p marta yurganman, miridan-sirigacha bilaman, deb o'yladim ichimda. Xullas, yuk ortib bo'lingach, meni uyg'otishdi. Uyqusirab poyezdga chiqdim. Lokomotivni yurgizib, vagonlarga uladim va yo'lga tushdim. Yo'l yarmiga kelganda, yordamchim: - Bugun havo yaxshi-da, biroz olmaymizmi? Temir yo'lda «YPH» yo'q-ku, -dedi.

- Esing joyidami? Axir poyezd haydayapsan, mashinamas, davlatning shuncha yuki bizga ishonib topshirilgan, - dedim. Ikkalamiz mazza qilib gaplashib ketayotgandik, birdan osmonda yashin yongandek tuyuldi.

- Bu nima? -deb so'radi sherigim hayrat bilan. -Yashinmi?

- Tip-tiniq osmonda yashin nima qiladi? Otvogansan shekilli?

- Yo'g'-e, nimalar deyapsiz?

Boyagi yog'du yana paydo bo'ldi. Gap nimadaligini tushunmay, lokomotiv oynachasidan boshimni chiqardim. Qarasam, poyezdning tepasida allaqanday nur porlab kelayotgandi... Qo'rqqanimdan ovozim ham chiqmay qoldi. Biz navbatdagi chorrahaga yaqinlashayotgandik. Bir mahal mashinalar to'xtatiladigan joyda kattakon avtobus yo'lga ko'ndalang bo'lib turganiga ko'zim tushdi. Bor kuchim bilan tormoz dastagini tortdim. Mening taxminimcha, katta tezlikda to'xtashga ulgurolmasligim kerak edi, ammo negadir poyezd tormoz bergan joyimning o'zidayoq qotib qolgandi. Men tomon yugurib kelayotgan bekat nozirini ko'rib, jonim o'zimga keldi. Avtobus ham joyida turgan edi. Hayriyat, dedim ichimda, betalofat bo'ldi. Shu payt poyezd ustidagi yog'du esimga tushib, osmonga qaradim. Boyagi yog'du qanday paydo bo'lgan bo'lsa, shundayligicha g'oyib bo'lgandi. Hali-hanuz buning tagiga yeta olmayman. O'sha paytlarda «NUJ»lar haqida rosa mish-mishlar paydo bo'lgandi. Men ham ularning biriga ro'para bo'ldimmi? Yoki boshqa narsa sababmi, xullas, o'shanda to'qnashuvni oldini olishga ulgurandik.

Maftuna SUVONOVA,

Navoiy viloyati, Qiziltepa tumanidagi
Tavoyis jamoa xo'jaligi, 2-sinf o'quvchisi.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda).

Buvim bolalarni haydab yuborib, meni ovuta boshladilar.

- Toychog'im, nega uyimiz ketib qolar ekan? Uyimiz sening bobonga uning bobosidan qolgan. Bobosiga esa yana uning katta bobosidan. Uyimiz hech qayoqqa ketib qolmaydi. Agar vaqtida ovqatlanib, vaqtida uxlamasak, shirin so'zlar bilan bir-birimizni avaylab-asramasak o'zimiz ketib qolamiz Abdujabbor dodangdek...

Buvim uf-f tortdilar:

- Abdujabbor dodang esingdami?

- Ha, meni mashagim qani, deb sog'inib kelardilar.

- O'sha bobong

ham bizning

uyimizda

Sen

tug'ilganlar. kabi velosipedlar

minmasalar-da, ot,

eshaklar minib yurganlar. Bu

ko'chada faqat bizning qizil tunuka

tomli uyimiz bo'lgan ekan. Qolgan

uyarning tomi loysuvoq. O'shanda bu uyda

boylar yashaydi, deb qizillar bostirib kelibdi.

Ularning kelishini oldindan bilgan Abdujabbor

dodang yangi etigini kiymasa, yelkasiga ilib

yurarkan. Uning bu ishidan sergaklangan katta

bobong kechqurun bog'ning pastiga gilamga

o'rab, katta buvingning taqinchoqlariga qo'shib,

qo'y yog'i va qo'y go'shtlarni yerga ko'mib

qo'yibdi. Qizillar tongda kelib uydagi ko'rpa

yostiqlar-u, yangi kiyim-kechaklarni olib, sigir-

buzoqlarni haydab ketishibdi. O'sha gilam hozir

ayvonda turadi. O'zing nega bu gilam ikki xil,

deb so'raganding. Endi bilib oldingmi nega ikki

xilligini?

- Ha, ozgina joyi ochiqda qolgani uchun ikki

xil bo'lib qolgan-da.

- O'zinning bilag'on, topag'on bolamdan

aylanay.

Buvim menga engashib yuzlarimdan o'pib

oldilar. Meni o'pishsa, qo'llarimni

yuzimga qo'yib, boshimni egib

olaman. O'g'il bolaman-da.

Nega hadeb mushukka

o'xshab meni

yalashadi?

- O'p mang,

buvi, o'p mang.

Gilamning ikki xilligini

menga yerga ko'milgan gilam,

deb dadam aytib berganlar.

Buvim, ha, shundaymi, deb yana jim

keta berdilar. Men esa ularni gapirtirgim

kelaveradi.

- Buvi, qizillar kim?

- Qizillar - Qizil hokimiyat. Mahallamiz nomi

ham Qizil dehqon bo'lgandi. Bayroqni ham

hammayoqda qip-qizil rangda hilpiratib

qo'yishardi. Bo'ynimizga qizil latta taqib

maktabga borardik. Qo'limizga qizil lenta

bog'lab, navbatchilik qilardik. Qizil

hokimiyatning qizil taqqanlarga yo'li ochiq

edi. Hamma bir xil yashasin, boy bo'lsa - boy

bo'lsin, kambag'al bo'lsa - kambag'al,

deyishardi-yu, sal boy bo'lsang, qayerdan olding

bu boylikni, deb taqib qilishardi. Butun

hokimiyat kambag'al - yo'qsillarga deb

kambag'alparvarlik qilishardi.

Shuning uchun ham hamma

kambag'allashib, oxir

oqibat ma'naviy

qashshoqlashib, kun

ko'rolmay qoldik

va... toleing baland

ekan, bolam,

ishlaganga

yarasha

tishlaydigan

zamonga yetib

keldik.

BOLA MUSHUK

Oldimizdan ola mushuk chiqib qoldi. Buvim darrov tanidilar.

- Xudoga shukur, tirik ekan, qulog'ining oldidagi chandig'idan tanidim...

Men ham suyunib ketdim.

- Buvijon, men qozonning qopqog'ini ustiga tushirib

yuborgan bola mushuk-a shu?

- Ha, o'sha mushuk. O'shanda jonivor o'lib

BOLA MUSHUK

qolgandek edi. Ko'mib tashlamoqchi ham bo'luydim, lekin ertalabgacha tursin-chi deb hovlida qoldirdim. Ertalab turib qaragam, yo'q bo'lib qolibdi. Kuchuklar yeb ketdimi deb rosa xafa bo'ldim. Xudoga shukur, o'lmagan ekan!

Buvim jonivorlarga ozor yetkazish juda yomon ish ekanligini aytib ketdilar.

Buvimning bolalik paytida bir bola mushukning ustidan kerosin sepib yoqib yuboribdi. Mushuk esa chopib o'sha bolaning tomiga chiqib ketibdi. Va hamma uylari yonib ketibdi...

Men mushuklarni xafa qilmayman. Ularni silab, o'zimning ovqatimdan beraman. Amakim olib kelgan bananni ham, olma, kolbasa-yu nokni ham yeb tashlayveradi mushugimiz.

- Olma yeydigan mushukni endi ko'rishim, - deyдилar buvam.

- Abdumajid, sen nima yesang, o'shandan berib, o'z «menyu»ingga o'rgatib qo'ydingmi?

- Menyu nima?

- Menyumi? Menyu - tayyorlangan ovqatlar ro'yxati. Restoran, oshxonalarda oldingga avval menyuni olib kelib qo'yishadi. Unga qarab o'zingga yoqqan osh-ovqatning narxini bilib olib, qorningni to'yg'azasan.

- Kuchugimizning nega qorni to'ymaydi? Kuchugimiz isqirt ekan. Ukamning axlatini ham yeb qo'ydi...

- Shuning uchun kuchuklardan farishtalar qochadida. O'ylab qaragam, it-mushuklar odamlarga o'xshab bir tuqqanda bitta, ikkita emas, olti, yettitalab tug'adi. Lekin nega dunyoni it-mushuk bosib ketmagan? Chunki ular harom-xarishni ajratishmaydi... Necha marta boqmaylik, dedim shu kuchukni. Buvang qo'ymaydi qo'ylarni qo'riqlab turadi, deb. Qo'ylar jannatdan chiqqan-da.

YOZILMAGAN KITOB

Umida ABDUAZIMOVA.

JANNATDAN CHIQQAN TAYOQ

- Buvi, buvijon,

«Jannatdan chiqqan tayoq,

Yugurtirar yalangoyoq»ni aytib bering.

- Arofat tog'ida Ismoilni qurbonlik qilamiz deb turishganida, shoxdor qora qo'chqor katta tayoq bilan jannatdan yugurib chiqqan ekan. Odamni emas, meni qurbon qilinglar, degan ekan. Shundan beri ho'kizlarni katta gavron bilan qo'rqitib, yer haydashar ekan. Cho'ponlar qo'lida ham tayoq bo'larkan.

- Nimalarni gapirayapsiz?

- Qaynotamdan eshitganlarimni nabiramga gapirib beryapman-da, Nasibaoy, - deyдилar buvim Nafisaning oyisi bilan ko'rishib.

- Nafisa qani? - deyman men.

- Nafisani men ham qidirib yuribman. Maktabga chiqishi kerak. Bir bahona topib maktabga bormasa-da u.

- Qo'lingzdagi tayoq bilan uni urasizmi?

- Ha, qo'limga tushsa, uraman. Kecha ham darsini chala qilib, maktabdan qochib kelibdi.

Buvim esa, menga o'zingdan katta qizni opa degin, deyдилar-da, u xotinga qizingizga yaxshi gapiring, Nafisa aqlli qiz, tilab-tilab olgan farzandingiz axir. Eng yaqin odamingizni urasizmi, menga bering tayoqni, deb sindirib tashlaydilar.

- Bolangiz bilan dugona bo'lib gaplashing...

Shunda daraxt panasida berkinib turgan Nafisa salom berib, bizning oldimizga keladi.

RAIS O'ZI KIM?

Aziz samokatida uchib kelib, menga urildi. Men yiqilib tushdim. Yana kiyimlarim chang, qo'lim kir bo'ldi. Buvim, bor, bobonga o'xshab hammayoqqa burningni tiqaverma, dedilar-u, birdan lablarini tishlab qoldilar. Nega bolaga bunday dedim... deyaptilar-da. Men sezgir va bilimdon bolamasmanmi, darrov buvimdan so'radim.

- Buvi, Azizning bobosi kim?

- Azizning bobosi rais bo'lgan.

- Qizillardanmi?

- Uf-f, qanaqa gapdon bolasan o'zi? Ha, qizillardan!

- O'shanda Azizni bobosi ham bizning uyga bostirib kirganmidi?

Buvim kulib yubordilar.

- Sen o'zing Xudoning qudrati bilan alloma bo'lib tug'ilgan bolamisan, bilmadim. Kel, aytsam ayta qolay. O'shanda rais ham bor bo'lgan ekan. Buvingning yangi ko'ylaklarini ozgina vaqt o'tib, raisning xotini to'ylarga kiyib chiqibdi...

Men kattalar ham bironing narsasini o'ziniki qilib olarkan-da, deb katta bo'lgim kelmay qoldi. Chunki menga bironing narsasini beruxsat olmagan, o'zgalar senga yeyishga narsa berisha ham ochko'zlik qilib, darrov yemagin, deb o'rgatishadi-da.

(Davomi bor).

USTOZIMIZ HAMMADAN YAXSHI

Oiladagi tarbiya inson hayotining ildizi bo'lsa, maktabdagi bilim kelajakning nurli poydevoridir. Ushbu poydevorning mustahkam bo'lishi ustoz va shogirdning hamjihat mehnatiga bog'liq. Poytaxtimizning Sobir Rahimov tumanida joylashgan 146-maktabda bo'lganimizda o'qituvchilarning o'z o'quvchilari oldidagi nufuzini ko'rib, ochig'i, ularga havasimiz keldi. Buning tub sabablarini bilish maqsadida muallimlar va ularning shogirdlari bilan muloqotga kirishdik.

BIZ REPETITORG BORMAYMIZ

«Xalq maorifi a'lochisi» Muhabbat Orifxo'jayeva ushbu ta'lim maskanida 23 yildan buyon yosh avlodga saboq berib kelmoqda. Ular dars o'tayotgan 8-«B» sinfga kirib, dars jarayonini kuzatdik. Opaning shogirdlari: «Ustozimizning o'zlari barcha mavzularni miridan-sirigacha qunt bilan o'rgatib borayaptilar, xohlasangiz, mana daftarlari-mizni tekshirib ko'ring. Biz qo'shimcha repetitorlarga qatnamaymiz, ustozimizning o'zlari zo'r repetitor», -deya ta'kidladilar. Bolalarning gaplarida jon bor. Chunki Muhabbat opaning saboq jarayoni o'quvchilarini qayta bilim olishga hojat qoldirmaydi.

ZAMONAVIYLIK – MAKTAB KO'ZGUSI

Ziyo maskaniga kiraverishda atrof-muhitning orastaligi yo'laklar chetidagi rang-barang gullar kishining bahri-dilini ochadi. Barcha sinf xonalari, fan xonalari o'quv jihozlariga, kompyuterlarga ega. «Matematika», «Informatika», «Mohir qo'llar», «Tikish-bichish», «Yosh kimyogarlar» kabi qator to'garaklar bolajonlar ixtiyorida.

Zurriyat AHMEDOVA; maktab direktori:

- Ta'lim maskanimizda tahsil olayotgan 1405 nafar o'quvchilarimizga 61 nafar malakali o'qituvchilarimiz fan sirlarini qunt bilan o'rgatib kelmoqda.

Hududimizda «Sebzor», «Yangi sebzor» faollari bilan maskanimiz yaqin aloqa o'rnamahalla, maktab borasida bunday yoshlarimiz

ko'cha-ko'yda bekor yurish, huquqbuzarlik, bezorilik kabi holatlarning oldini olishda o'z ijobiy natijasini bermoqda. Maktabimizda 10 nafar erkak o'qituvchilar bor. Kelgusida ularning sonini yanada ko'paytirmoqchimiz. O'g'il bolalarga o'ziga xos ibrat ko'rsatuvchi, ko'mak beruvchi albatta erkak o'qituvchilardir.

Maktabimni maqtagum

Ingliz tili o'qituvchisi Azizjon Berdiyevning ushbu ta'lim maskanida boshlang'ich sinflarga saboq berayotganiga unchalik ko'p bo'lgani yo'q. Ammo o'quvchilari bilan tezda til topishib olibdi. Ularning dars jarayonini kuzatib, bunga amin bo'ldik. Bolajonlar ustozlari bilan ingliz tilida xuddi o'z ona tilidek bimalol suhbatlashmoqdalar.

- Ingliz tili nima uchun kerak? - degan savolimizga o'quvchilar

hech ikkilanmasdan:

- Dunyoni bilishimiz uchun, -deya baravar javob berishdi.

Dildoraxon QAHRAMONOVA, 2- «A» sinf o'quvchisi: - Ustozimiz har bitta darsni qiziqarli tarzda o'tadilar. Darslikdan tashqari kitoblar, rangli rasmlar, turli ko'rgazmali qurollar bilan bilimimizni yanada boyitadilar. Bilmaganlarimizni qayta-qayta o'rgatib, misollar bilan tushuntirib beradilar. Shu bois ham birortamiz sababsiz dars qoldirmaymiz. Hamisha «alo» va «yaxshi» baholarga o'qishga intilamiz.

Nurilla AHMEDOV, boshlang'ich sinf o'qituvchisi: - Bu kasbni egallashimga dadam sababchi bo'lganlar. Maktabda o'qib yurgan kezarimda qarindoshlarimizning, qo'ni-qo'shnilarimizning farzandlariga nisbatan bolajonligimni ko'rgan padarim, «Intilsang, sendan binoyidek o'qituvchi chiqadi», degan edilar. Bola boshdan, deganlaridek, maktab ostonasiga qadam qo'ygan murg'ak qalblarning fikrini eng avvalo darsga

DUNYONI BILGIMIZ KELADI

moslashtirib olishga intilaman. O'tayotgan har bir saboq'im mavzusi o'quvchilarimni o'ziga jalb qilsagina, ularni ortimdan ergashtira olaman, deb o'ylayman.

Nodirjon INOG'OMJONOV, 2-sinf o'quvchisi:

- O'qituvchimizni xuddi o'z akamizdek ko'ramiz. Ular biz bilan yaqin sirdoshimiz. Darslarini berilib tinglaymiz. Hamisha bizga, ko'cha-ko'yda non yeb yurish yaxshi emas, ushug'i yerga tushsa uvol bo'ladi, o'zingizdan kattalarga o'ng qo'lingizni ko'ksingizga qo'yib salom bering, -deydilar. Albatta bunga amal qilamiz. Ustozimiz hammadan yaxshilar.

Nigora QUTBIDDINXO'JAYEVA, 2-sinf o'quvchisi: - Ustozimiz darsdan tashqari turli ertak kitoblarni ham o'qib beradilar. «Uch og'a-ini botirlar», «O'zbek xalq ertaklari» qahramonlari allaqachon bizning sevimli obrazlarimizga aylangan.

DARSDAN CHALG'ISH MUMKIN EMAS

Laylo ISKANDAROVA ilmiy mudir, direktor o'rinbosari:

- Diqqat-e'tibori darsda bo'lmagan o'quvchi fanni puxta o'zlashtira olmaydi. Ziyrak o'qituvchi buni darhol fahmlashi, bolaning ruhiyatini darsga jalb qila olishi lozim. Buning uchun qiziqarli ikki og'iz gap, maqol yoki rivoyat, misol hamda qisqa masala aytilsa o'quvchining fikri jamlanadi. Gulbahor Sodiqova, Zarifa Suropova, Husan Norchayev, Nasiba Umarova, Komila Rasulova singari o'qituvchilarimizning interfaol usulida berayotgan saboqlaridan bolajonlar mamnun bo'lishmoqda. Shu bois ham o'quvchilarimiz fan olimpiadalari va turli bellashuvlarda g'oliblikni qo'lga kiritishgan. 9-«V» sinf o'quvchisi Dildora Yo'lchiyeva olimpiada bo'yicha tuman bosqichida II, shahar bosqichida III o'rinni egallagan bo'lsa, Komila Rasulova, Orifa Rasulova kabi 6 nafar o'qituvchilarimiz hududimiz bo'yicha o'tkazilgan tanlovda I o'rinni qo'lga kiritishib, tuman bosqichida muvaffaqiyatli ishtirok etishdi. Ta'lim maskanimizda

«Siz tarixni bilasizmi?», «Siz konstitutsiyani bilasizmi?», «O'zbekiston - Vatanim manim» kabi tanlovlar va qator bellashuvlarning muntazam ravishda o'tkazilib turilishi bolajonlarning fan sohasidagi bilimlarini boyitib bormoqda. Poytaxtimizning tarixiy joylariga uyushtirilayotgan sayohatlarimiz esa o'quvchilarimizning dunyoqarashini yanada kengaytirmoqda.

NEGA «TONG YULDUZI» O'QIYSIZ?

Shu savol bilan o'quvchilarga murojaat qilganimizda, quyidagi javobni oldik:

Diyora FAXRIDDINOVA: - «Tong yulduzi» mening eng sevimli gazetam. Sahifalarida chop etilayotgan davomli qissalar, turli hikoyalarni muntazam ravishda mutolaa qilaman. Kelgusida ham bu mavzularning davom etishini istayman.

Dilmurod MUSAYEV: - Gazetadagi turli-tuman krossvordlar, qiziqarli tanlovlarning savollarini sinfdoshlarim bilan birgalashib yechishga intilamiz. Shubhasiz, bundan aqlimiz charxlanadi.

Feruza XUDOYBERDIYEVA: - Diyorimizning turli burchaklaridagi tengdoshlarimizning bilim olishga bo'lgan ishtiyoqi ularning ijod namunalarini hamisha o'qib boramiz. Kezi kelganda, ularga havas ham qilamiz. Bir so'z bilan aytganimda, «Tong yulduzi» sinfimiz o'quvchilarining eng yaqin do'sti.

Ha, yosh avlodga puxta bilim berish borasida tinmay izlanayotgan maktab jamoasi va uning zukko o'quvchilari bilan xayrlashar ekanmiz, ularning kelgusidagi o'qish va ishlarida omadlar tiladik. Zero, tinimsiz mehnat - o'qib o'rganish komillikning kamolidir.

Jamila ERDONOVA yozib oldi.

Ijod – ko'ngil mulki.
Ko'ngil esa e'tibordan,
e'tirofdan kuch oladi.
Shunday ekan, ijod ahliga berilgan e'tibor uning uchun har qanday mukofotdan afzaldir.

Ana shunday ezgu maqsadda bir necha yildan buyon respublikamiz miqyosida o'tkazib kelinayotgan ijodkor o'qituvchilar va yosh qalamkashlarning «Nafosat» ko'rik-tanlovi ijod ahlining ko'nglidagidek ish bo'layotir. O'qituvchilar va o'quvchilar orasidan ijodkorlarni tanlab olish va ularga kelajakda to'g'ri yo'nalish berishda ushbu tanlovning ahamiyati katta bo'lmoqda.

Yaqinda Hamza tumanidagi 206-maktabda tanlovning 20dan ziyod o'qituvchi va o'quvchilar ishtirok etgan tuman bosqichi bo'lib o'tdi. Ishtirokchilarning tabiat go'zalligi, ona mehri, do'stlik mavzularida yozilgan she'rlarini tadbir qatnashchilari zo'r qiziqish bilan tingladilar.

Tanlov natijasiga ko'ra, 244-maktab o'quvchisi Shohsanam Husanova 1-o'rinni, 226-maktab o'quvchisi Nodira Shukurova 2-o'rinni, 153-maktab o'quvchisi Dilnoza Rashidova 3-o'rinni egallashdi. G'oliblar tuman Xalq ta'limi bo'limining «Faxriy yorliq»lari bilan taqdirlandilar va tanlovning shahar bosqichiga

ISTE'DODLAR TANLOVI

yo'llanma oldilar.

Tanlovda 20dan ziyod ishtirokchi

qatnashganini yuqorida aytib o'tgandik. Vaholanki, tumanda 29ta maktablar bor. Ularning har biridan ikki nafardan ishtirokchi qatnashganda, tanlov bundan-da qizg'inroq o'tgan bo'lardi. Holbuki, ijodkor o'qituvchi va o'quvchilari bo'lmagan maktabning o'zi yo'q bo'lsa kerak. Hamma gap maktab rahbarlarining ularga e'tiborida deb bilaman.

«Izlagan imkon topadi», deydi xalqimiz. Hech kim onadan tugal iste'dod bilan tug'ilmaydi. Iste'dod Oллоhdan berilgan ne'mat bo'lsa-da, uni to'g'ri shakllantirish va o'z o'rni rag'batlantirish maktab rahbarlari va to'garak rahbarlarining vazifasidir. Tuman uslubchisi Ma'suda Obidovna tanlov xususidagi yuqoridagi fikrlarga hamohang maktablarda tashkil etilgan to'garaklar ishi ayni shunday tanlovlarda o'z natijasini ko'rsatganini ham aytib o'tdi.

Shunday bo'lsa-da, tanlov barchada iliq taassurot qoldirdi.

Fayoza RO'ZIYEVA,

Hamza tumanidagi 153-maktabning
til va adabiyot fani o'qituvchisi.

Tadbir

SHAHRIZODA

Tahririyatimizga dadasining qo'lidan tutganча jajjigina qizaloq kirib keldi. Yoshi 6da ekanligini dadasi aytmaganida, jussasiga qarab 4-5 yoshlar bergan bo'lardik.

Tim qora munchoq ko'zlari kulchadek yuzlariga yarashib turgan qizaloqning ismi ham jismiga monand, Shahrizoda ekan. Dadasining, qizchamiz gazetangizning ashshadiy muxlisi bo'ladi, degan gaplarini eshitib, hayratimiz yanada ortdi.

– Ishdan qaytishim bilan salom beradi-yu, qo'llaringa qaraydi. Shirinlik yoki o'yinchoq kutib emas, «Tong yulduzi»ni so'raydi. Bu gazeta chiqmaydigan kunlari esa boshqa gazetalardagi bolalar sahifalarini qidirib qoladi.

– Kattalarga mo'ljallangan nashrlarning aksariyati kirill alifbosida-ku, qizingiz o'qiy oladimi?-so'raymiz ajablanib.

– Shunisiga hayronman-da, o'zi mustaqil kirill alifbosini ham, lotin alifbosini ham o'rganib olibdi...

Poytaxtning Chilonzor tumanidagi 364-bog'chada tarbiyalanayotgan Shahrizoda Karimovaning chizgan suratlarini ko'rib, uning tabiat shaydosi ekanligini ham bilib oldik.

– Dadangizning ishlari juda ko'p bo'lsa-da, sizni bu yerga olib kelishga fursat topibdilar-da, - so'raymiz qizchadan.

– Ha, mening dadam shunaqa yaxshilar-da, - dedi qizaloq faxr bilan. Quyida Shahrizodaning shizgan rasmlaridan saralab, «Rasmlar ko'rgazmasi» tashkil qilishga qaror qildik.

CHAROS

Ularni kuzatib yo'lakka chiqsak, yana bir qizaloq dadasi bilan yetaklashib kelyapti.

– «Tong yulduzi»ga to'g'ri kelyapmizmi?-so'radi chehrasi juda tanish bo'lgan haligi odam. «Men Abduvoit To'rayev bo'laman», deya o'zlarini tanishtirganlaridan keyingina ularning fotomuxbir ekanliklari bizga tushdi. Asli kasbi jurnalist bo'lgan Abduvoit akaning qizlari ham ota izidan borayotgan ekan. Anchadan buyon she'rlar qoralab yurarkan-u, boshqalarga ko'rsatishga iymankan.

Bugun esa ana shunday she'rlaridan birini tahririyatimizga olib kelishibdi. O'qib ko'ring-a, aziz bolajonlar, endigina 4-sinfda o'qiyotgan qizaloq uchun yomon emas, nazarimizda.

Tengdoshlaring ijodi

USTOZIMGA

Matluba opa bilan,
Ustoz-shogird bo'lamiz.
To'rt yildirki ulardan,
A'lo saboq olamiz.
Oltmish beshda yoshlari,
Saranjom-u sarishta.
Bizlarga ham tayinlar:
«G'ayratli bo'l har ishda».
Yaqinda biz ustozdan,
Oq fotiha olamiz.
Ishonchlarini oqlab,
A'lochi qiz bo'lamiz.

Charos TO'RAYEVA,
Toshkentdagi
153 - maktabning
4 - sinf o'quvchisi.

TONG
yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida

ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Dilbar OLIMJONOVA,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA,
Feruza JALILOVA
bosh muharrir o'rinbosari)
Sobirjon SHARIPOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
022-raqam bilan
2003-yil 11-dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib
sahifalandi va
chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba
kuni chiqadi.

Hajmi A-3,
2 bosma taboq.

Adadi - 48849

Buyurtma N: J 2359

Dizayner va sahifalovchi:

Fazliddin

SHAYADGAROV.

Navbatchi:

Ozoda

TURSUNBOYEVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-23-81

144-63-08

Tel./ faks:

((99871) 144-24-45